

На основе имеющихся статистических данных за июль — октябрь 2015 г. можно оценить относительную ошибку прогноза (табл. 2).

Таблиця 2

**СРЕДНЯЯ ОТНОСИТЕЛЬНАЯ ОШИБКА ПРОГНОЗА МОДЕЛИ ДВОЙНОГО
ЭКСПОНЕНЦИАЛЬНОГО СГЛАЖИВАНИЯ**

Месяц	Исходное значение индекса	Прогнозное значение индекса	Относительное отклонение
июл.15	341.989	339.857	0.54 %
авг.15	333.943	326.579	1.94 %
сен.15	324.587	313.300	2.87 %
окт.15	283.8648	300.022	3.87 %
Средняя относительная ошибка прогноза			2.3 %

В исследовании описан и апробирован метод двойного экспоненциального сглаживания для построения прогноза значения индекса ПФТС. Оптимальное значение коэффициента сглаживания $\alpha = 0.471$. Коэффициент детерминации для построенной модели $R^2=0.982$, средняя относительная ошибка аппроксимации составила $A=5.56\%$, средняя относительная ошибка прогноза — 2.3% , что позволяет рекомендовать модель для целей прогнозирования. Дальнейшим направлением исследования по теме может быть построение моделей прогнозирования ежедневных значений индекса ПФТС, а кроме того — апробация методов нейро-нечеткого моделирования для данных целей.

Література

1. Информационный портал о личных инвестициях и финансах [Электронный ресурс]. — Режим доступа: <http://investfunds.ua>.
2. Сайт фондовой биржи ПФТС [Электронный ресурс]. — Режим доступа: <http://www.pfts.ua>
3. Сенишин О. С. Екстраполяційні методи прогнозування як інструмент передбачення оптимальних обсягів споживання продукції вітчизняного продовольчого комплексу / О. С. Сенишин // Молодіжний економічний дайджест. — 2014. — № 1(1). — С. 26—32.
4. Технический анализ и его применение на примере данных полученных с Московской фондовой биржи [Электронный ресурс]. — Режим доступа: <http://referat.niv.ru/referat/031/03100016.htm>.

УДК 339.976.2

Олена ЛЕВИЩЕНКО,
Марина ЖИЖОМА*

**ІННОВАЦІЙНА ПОЛІТИКА
В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ СТАБІЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ**

**ИННОВАЦИОННАЯ ПОЛИТИКА
В ОБЕСПЕЧЕНИИ СТАБИЛЬНОСТИ НАЦИОНАЛЬНОЙ ЭКОНОМИКИ**

**INNOVATION POLICY AS A MEASURE
OF NATIONAL ECONOMY STABILITY ENSURING**

Анотація. Інноваційна політика є складовою частиною соціально-економічної політики. Побудова інноваційної моделі економіки та інформаційного суспільства вимагає зусиль по створенню сприятливих умов для здійснення науково-технічної та інноваційної діяльності.

Аннотация. Инновационная политика является составной частью социально-экономической политики. Построение инновационной модели экономики и информационного общества требует усилий по созданию благоприятных условий для осуществления научно-технической и инновационной деятельности.

* ЛЕВИЩЕНКО Олена Степанівна / Елена ЛЕВИЩЕНКО / Olena LEVISHCHENKO — старший викладач кафедри економіки, Національний транспортний університет, e-mail: ges-82@mail.ru

ЖИЖОМА Марина Костянтинівна / Марина Жыжэма / Marina ZHYZHOMA — асистент кафедри економіки, Національний транспортний університет, e-mail: marina_zhy@mail.ru

***Abstract.** Innovation policy is an integral part of social and economic policy. Building innovative model of economy and information society requires efforts to create favorable conditions for science, technology and innovation.*

Ефективність економічної політики будь-якої країни визначається динамічними розвитком національної інноваційної системи, яка в свою чергу не можлива без розробки стратегій і програм реалізації.

Побудова інноваційної моделі економіки та інформаційного суспільства вимагає зусиль по створенню сприятливих умов для здійснення науково-технічної та інноваційної діяльності.

Практична реалізація стратегічного курсу на інноваційний розвиток України повинна ґрунтуватися на усвідомленні необхідності органічного поєднання цілеспрямованого впливу держави на розвиток економіки з ринковими механізмами її функціонування. Держава має бути організатором та учасником активних інноваційних перетворень в економіці України.

В Україні держава здійснює регулювання інноваційною діяльністю через реалізацію відповідної інноваційної політики, яка включає сукупність законодавчих і нормативних актів і заходів, що мають забезпечити створення сприятливого інноваційного клімату у державі.

Інноваційна політика є складовою частиною соціально-економічної політики. Вона повинна об'єднувати загальними завданнями науку, техніку, виробництво, споживання, фінансову систему, освіту і повинна бути орієнтована на використання інтелектуальних ресурсів, розвиток високотехнологічних виробництв і пріоритетів економіки.

Серед пріоритетів, що мають велике значення для інноваційного розвитку економіки можна виділити:

1) науково-технічні пріоритети вищого порядку. Основним критерієм є відповідність конкретним цілям розвитку суспільства;

2) окремі інноваційні проекти, які пов'язані з вирішенням завдань короткотермінового характеру, але мають велику актуальність для галузі, суб'єктів господарювання.

Перехід України до ринкової системи господарювання призвів до зміни розуміння місця та основної мети інноваційної політики на підприємстві. Новій системі притаманне планування на мікрорівні, тобто підприємство самостійно визначає, з ким, як, коли, для кого і яким чином працювати. Особливість інноваційної діяльності в ринкових умовах полягає передусім в її орієнтації на попит споживача. Вирішення внутрішніх інноваційних завдань підприємства як виробника так чи так має підпорядкований характер. За умов конкуренції сильні позиції матиме підприємство, яке гнучко реагує на потреби ринку й спроможне задовольнити нову потребу або ж запропонувати новий чи поліпшений засіб задоволення існуючої. Тобто йдеться про інновацію, яка стає ключовим фактором конкурентоспроможності підприємства, а інноваційна політика — основою політики підприємницької.

Як свідчить світовий досвід, формування інноваційної системи неможливо без активної участі держави.

Держава стимулює інноваційну активність, сприяє розвитку науки, малого інноваційного підприємництва й обмежує діяльність підприємств-монополістів через антимонопольне законодавство. Зростає чисельність інноваційних фірм, які конкурують між собою, що стимулює інноваційний розвиток.

Концентрація ресурсів на пріоритетних напрямках забезпечує вирішення глобальних першочергових проблем інноваційної діяльності, розроблення відповідних програм з урахуванням інноваційного потенціалу держави, які становлять основу сучасного технологічного прогресу.

Як стверджують західні вчені, навіть та країна, яка не має достатніх матеріальних і фінансових ресурсів, може досягти високих темпів зростання та технологічного прориву за рахунок використання інтелектуального потенціалу нації й «людського капіталу». Ці твердження вкрай актуальні для сучасної України.

Кінцевою метою ринкових перетворень, як відомо, є створення в Україні соціально орієнтованої та внутрішньо збалансованої національної економіки, що може органічно інтегруватися в систему міжнародного поділу праці та посісти відповідне місце серед розвинених країн світу.

У нашій країні є високий науково-технічний потенціал визнаних у світі власних наукових шкіл та унікальних технологій розроблення нових матеріалів, біотехнології, радіоелектроніки, фізики низьких температур, ядерної фізики, електрозварювання, технологій у галузі інформатики, телекомунікацій та зв'язку тощо. Для збереження та примноження цього потенціалу в Україні прийнято низку національних комплексних програм.

Для України поки що характерні відсутність радикальних (базових) інновацій, незначна кількість інноваційної продукції принципової новизни, низька інноваційна активність підприємств. Наприклад, нові технічні рішення на рівні винаходу були використані у процесі створення лише 9 % загальної кількості зразків нової техніки.

До основних причин, які перешкоджають розвитку інноваційних процесів у державі, належать:

- відсутність цілісної кодифікованої системи законодавства, яке має врегулювати правовідносини у сфері інноваційної діяльності;
- розрив між необхідним обсягом інвестиційних ресурсів для інноваційної реструктуризації економіки та фактичним їх обсягом;
- великий ризик розробки та освоєння інновацій і відсутність механізмів щодо покриття та страхування цих ризиків;
- низький рівень підготовленості керівників і персоналу на мікро - і макрорівнях до здійснення управління інноваційним процесом на всіх стадіях його життєвого циклу;
- недостатність інформації про новітні технології, пропозиції їх трансферту та кон'юнктуру інноваційного ринку.

Системний погляд на формування державної політики у сфері визначення пріоритетних напрямів інноваційного розвитку був закладений з прийняттям Закону України «Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні» [2]. Зокрема, введено класифікацію пріоритетів інноваційної діяльності як за масштабністю — державні, галузеві, регіональні, — так і за термінами — стратегічні і середньострокові. Визначено порядок формування, реалізації та моніторингу виконання загальнодержавних пріоритетів, а також середньострокових пріоритетів інноваційного розвитку регіонів і галузей. Відповідно до законодавства основою визначення науково-технологічних та інноваційних пріоритетів мають бути ґрунтовні прогнозно-аналітичні дослідження.

Однак більшість стратегічних пріоритетних напрямків інноваційної діяльності, визначених Законом України «Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності України», орієнтовані на розвиток третього-четвертого технологічних укладів. Крім того, існуюче всеохоплення середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності приводить до поглиблення диспропорції розвитку економіки і до подальшої її орієнтації на функціонування в третьому-четвертому технологічних укладах.

Стратегічні пріоритети затверджуватимуться Верховною Радою України за пропозиціями Кабінету Міністрів.

Стратегічними пріоритетними напрямами в Україні на період до 2017 року є:

- освоєння нових, у тому числі відновлюваних, джерел енергії, запровадження ресурсозберігаючих та енергоефективних технологій, технологій транспортування енергії;
- забезпечення розвитку високотехнологічних галузей промисловості, освоєння нових надточних технологій виробництва матеріалів, їх обробки і з'єднання, створення індустрії наноматеріалів;
- технологічне оновлення агропромислового комплексу;
- підвищення якості медичного обслуговування шляхом впровадження новітніх технологій та обладнання; широке застосування технологій охорони навколишнього природного середовища;
- широке застосування сучасних інформаційних технологій [3].

В Україні є дуже гострою проблема забезпечення взаємодії науки, держави та підприємницького сектору, адже, велика кількість цікавих розробок, що створюються вітчизняними винахідниками, не знаходять інвесторів для їх реалізації, наукові дослідження фінансуються дуже слабо. Корисним для України є досвід країн розвиненої ринкової економіки у частині співпраці університетів та підприємницького сектору, розробки спільних навчальних програм, програм стажування молоді на підприємствах та ін. Корисним для України був би досвід програм державно-приватного партнерства США у сфері інноваційної діяльності.

Отже, Україна не втратила потенціал інноваційності. Модернізація української економіки на засадах інноваційного розвитку має забезпечуватися комплексним застосуванням усіх доступних важелів економічної політики та запобіганням конфлікту між вирішенням стратегічних і поточних завдань.

Література

1. Закон України «Про інноваційну діяльність» від 04.07.2002 № 40-IV (у редакції від 05.12.2012 р. №5460-17).
2. Закону України «Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні» від 08.09.2011 № 3715-VI (у редакції від 05.12.2012, підстава 5460-17)
3. Постанова КМУ «Деякі питання реалізації у 2015-2017 роках Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2020 року» від 7 жовтня 2015 р. № 821.
4. Наука та інновації // Офіційний сайт Державного комітету статистики України. [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.